

A MAGYAR FELSŐOKTATÁS RENDSZERE

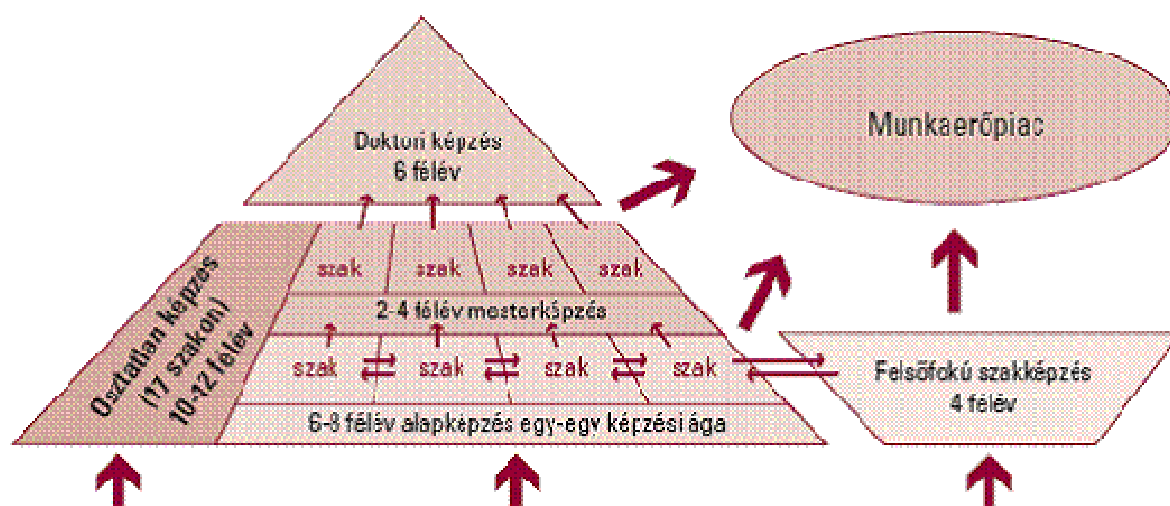
A képzési terület azoknak a képzési ágaknak és szakoknak az összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek. A képzési ág a képzési terület azon szakjainak összessége, amelyeknek a képzési tartalma a képzés kezdeti szakaszában azonos. A felsőoktatási képzési struktúra átalakulása szükségessé teszi azt, hogy a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről szóló 289/2005. (XII.22.) Korm. rendelet alapján új szerkezetben, képzési területekre osztva közöljük a képzéseket.

Az alap- és mesterképzési szakok a következő képzési területekre oszlanak:

- agrár képzési terület
- bölcsészettudomány képzési terület
- gazdaságtudományok képzési terület
- informatika képzési terület
- jogi és igazgatási képzési terület
- műszaki képzési terület
- művészet képzési terület
- művészetközvetítés képzési terület
- nemzetvédelmi és katonai képzési terület
- orvos- és egészségtudomány képzési terület
- pedagógusképzés képzési terület
- sporttudomány képzési terület
- társadalomtudomány képzési terület
- természettudomány képzési terület

Képzési szintek

A három egymásra épülő képzési ciklusból álló képzési rendszer kevesebb bemenetet, és bekerülve több továbbképzési lehetőséget teremt, ezzel több időt hagyva a saját képességek felismerésére. A felsőoktatási képzések kínálatának áttekintéséhez az alábbi ábra nyújt segítséget:

A Bologna-folyamat céljai és alapelvei – könnyen érthető és összehasonlítható képzési rendszer kialakítása (pl. az oklevélmelléklet bevezetése által), – két fő, egymásra épülő képzési szakaszon (ún. cikluson) alapuló képzési rendszer bevezetése, amelyben már az első ciklusban (alapképzés) szerzett fokozat szakképzettséget nyújt a munkaerőpiacon történő elhelyezkedéshez, továbbá szükséges feltétele a második képzési ciklusba (mesterképzésbe) történő belépésnek, egységes kreditátviteli rendszer kialakítása, a széleskörű oktatói, kutatói, hallgatói mobilitás elősegítése, együttműködés kialakítása az európai felsőoktatási minőségbiztosításban, a felsőoktatás európai dimenziójának tá-

mogatása, az Európai Unióval, Európával kapcsolatos ismeretanyagok megjelenítése az oktatásban az egész életen át tartó tanulás támogatása, a hallgatói részvétel növelése az Európai Felsőoktatási Térség kialakításában, az Európai Felsőoktatási Térség vonzerejének növelése.

1. Alapképzés

Az első képzési szint az alapképzés (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA, BSc), mely (alapszaktól függően) 6-8 féléves. Ez a felsőoktatás „főbejárata”. Az alapképzés csak egyszakos, az alapfokozat megszerzésével egy szakképzettség szerezhető. A tehetséges hallgatóknak lehetőségük van párhuzamos tanulmányok folytatására.

Az alapfokozatot nyújtó első képzési ciklus a munkaerőpiacon hasznosítható szakmai ismereteket ad, a végzés utáni elhelyezkedéshez jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít, egyúttal megfelelő elméleti alapot is nyújt az adott szakterületen a tanulmányok azonnali vagy későbbi, néhány éves munkavégzést követő folytatásához, a mesterfokozat megszerzéséhez. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. Képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettséget lehet szerezni az alapképzésben. Az alapképzésben legalább 180 kreditet – összefüggő szakmai gyakorlat esetén legalább 210 kreditet – kell és legfeljebb 240 kreditet lehet teljesíteni. A korábbi több mint 400 egyetemi és főiskolai szak helyett 133 alapképzési szakon kezdhetik meg tanulmányaikat, akik felvételt nyernek.

2. Mesterképzés

A mesterképzésben (magister, master; rövidítve: MA, MSc) mesterfokozat és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. Mesterképzésre az vehető fel, aki alapképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet vagy főiskolai, illetve egyetemi oklevelet szerzett. A felvétel követelményeit a felsőoktatási intézmények határozzák meg. E képzés 2-4 féléves (kivéve a tanárképzést, amely 5 féléves), s ennek szintén két kimenete van: a munkaerőpiacon, illetve a doktori képzés, amely a tudományos fokozat megszerzésére készít fel, és a képzési piramis csúcsát jelenti. Képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerezhető a mesterképzésben, ez jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít.

A mesterképzésre jelentkezőknek is lehetőségük van több helyre, szakra jelentkezniük egy felvételi időszakban, azonban egy helyre vehetők fel, beleértve azt az esetet is, ha a mesterképzés mellett alapképzési szakra is jelentkeznek. Amennyiben a jelentkező egy felvételi időszakban alap- és mesterképzési ciklusra is ad be jelentkezést, akkor a jelentkezéseinek egy rangsort kell kialakítania, mely tartalmazza valamennyi jelentkezését.

3. Egységes, osztatlan képzés

A Bologna-képzés bevezetését követően 17 szakon egységes, osztatlan képzésben (O) vehetnek részt a jelentkezők, ezeken a szakokon alapképzésben nem szerezhető fokozat. Az osztatlan képzés a mesterfokozat megszerzésével zárul. A képzési idő 10-12 félév lehet. Ezek a szakok a következők: állatorvosi, építész, építőművész, festőművész, filmdramaturgia, fogorvos, grafikusművész, gyógyszerész, intermédia-művész, jogász, orvos, restaurátorművész, színházi dramaturg, színházi koreográfus, színházrendező, színművész, szobrászművész, továbbá egyes hitéleti és hittudományi szakok.

4. Felsőfokú szakképzés

A felsőoktatás részét képezi a felsőfokú szakképzés (F), a felsőoktatási intézmények által hallgatói – valamint felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szakközépiskolák által tanuló – jogviszony keretében folytatott szakképzés, amely beépül a felsőoktatási intézmény alapképzésébe, és egyben az Országos Képzési Jegyzékben szereplő felsőfokú szakképesítést ad. A felsőfokú szakképzésen teljesített tárgyak az alapképzés során beszámíthatóak. Alapképzésre való jelentkezés esetén lehetőség van a felsőfokú szakképzésen elért eredmények alapján kérni a felvételi pontok számítását 2007-ben. Ez a lehetőség 2008-tól megszűnik. A képzési rendszer biztosítja az alapképzésből a

felsőfokú szakképzés irányába történő kilépés lehetőségét is, pl. ha az alapképzés a hallgató képességeit meghaladja.

5. Kiegészítő alapképzés

A kiegészítő alapképzés (K) főiskolai végzettség megszerzése után ugyanazon a szakon egyetemi képzettség megszerzését eredményező képzés, továbbá főiskolai vagy egyetemi végzettségre épülő tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés.

6. Doktori képzés

A tudományos ismeretek megszerzésére a mesterszak elvégzése után, a tudományos fokozat megszerzésére felkészítő doktori képzésben (PhD) és művészeti fokozat megszerzésére felkészítő mesterképzésben (DLA) van lehetőség.

A doktori képzés biztosítja a tudományos fokozat megszerzésére történő felkészítést. Doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben vagy azzal egyenértékű képzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

7. Szakirányú továbbképzés

A szakirányú továbbképzésben – az alap- vagy a mesterfokozatot követően további – szakirányú szakképzettség szerezhető. A megszerzett végzettségre és meghatározott szakképzettségre épülő olyan, újabb végzettséget nem adó képzés, amely speciális szakirányú szakképzettséget tanúsító oklevél kiadásával zárul. Jellemző célja az alap-, illetve mesterképzésben megszerzett tudás elmélyítése, a saját szakterületen belüli specializáció.

Ez a képzési forma tehát a diplomával már rendelkezők számára kínál fejlődési, továbbtanulási lehetőséget, miközben egyrészt épít a jelentkezők saját szakterületén szerzett szakmai tapasztalataira, másrészt a munkaerőpiac elvárásaira is reagál. E képzés jellemzője, hogy tematikájával jól alkalmazkodik a gazdasági szféra igényeihez, a munkaerőpiac gyors változásaihoz, gyakorlatias tudásanyaggal és az adott területen elismert, sikeres szakemberekből álló oktatói gárdával segíti a jelentkezők szakmai tovább- és átképzését. Szakirányú továbbképzésre az vehető fel, aki alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel, illetve korábban szerzett egyetemi vagy főiskolai szakképzettséggel rendelkezik.